

KRIK IZ HAMBURGA

„Več premoga, več starega železa in več jekla!“

«Več premoga, več starega železa in več jekla» je krik ladjedelske industrije v Zahodni Nemčiji leta 1951. Pred dvema letoma so Nemci vpili: «Manj odnosaanja nemških tovarn, manj zaveznika uničevanja in manj omejevanja ladjedelstva!».

Danes so ladjedelnice v Hamburgu in Kielu polne ladij v gradnji, medtem ko naraščajo naročila tujih in nemških brodarjev. Mnogo nemških ladjedelnice si je zagotovilo naročila že za 3-4 leta vnaprej. Da bi imeli le dovolj jekla! Tako se dogaja, da ostajajo ladjedelnice od 3-4 mesece brez dela, ker ni jekla iz Porurja. Pred vojno so Nemci napol v šali trdili, da so Judje in kolesarji krivi vseh motenj v Nemčiji. Danes so vsega krive Zaveznikišne sile. Včasih je nekaj resnice v teh trditvah. Pomanjkanje jekla je treba deloma pripisati tudi okolnosti, da so zavezniški demontirali nekatere velike nemške železarne.

Pred vojno so bile v Hamburgu največje nemške ladjedelnice; pa tudi malih je bilo dovolj. Med ladjedelnicami so bile popolnoma demontirane Blohm in Voss, ker so gradile predvsem ladje za nemško vojno mornarico. «Deutsche Werft» je temu nasprotno gradila predvsem trgovinske ladje.

Hamburški župan Maks Brauer je nedavno izjavil tujim časnikiarjem, da je treba obnoviti ladjedelnice Blohm in Voss. To bi stalo okoli 4.170.000 angleških funtov. Odpeljana so bila velika premična plovna dvigala in odstranjena oprema v ladjedelnicah. Angleži so poskušali razstreliti nekatere dokke, toda pri tem niso uspeli in ti so ostali v bistvu nepoškodovani.

Hamburžani upajo, da bodo ladjedelnice Blohm in Voss lahko gradile plavajoče dokke, po katerih je danes veliko povpraševanje. Toda zavezniški deslej niso izdali dovoljenja ladjedelnice.

cam, da bi lahko pričele zopet obratovati.

Glavni ravnatelj ladjedelnice «Deutsche Werft» dr. Scholtz, ki se je izpolnil v angleških ladjedelnicah v Sunderlandu, je danes zopet srečen.

Pred dvema letoma je tožil: «Moje ladjedelnice so prikojene za gradnjo novih ladij, toda moja naročila so danes samo majhni ribski čolni. Da bi zaposlil svoje delavce, stikam naokoli za raznimi pogodbi za popravilo ladij». Danes se dr. Scholtz ponaša: «Moje ladjedelnice so polne. Pravkar sem splovil 10.000 tonsko nemško ladjo in danes že imam naročila za 30 petrolejk (cistern) med katerimi so tudi ladje z nosilnostjo 18.000 ton. Dajte nam jekla in v kratkem bomo obnovili nemško trgovinsko mornarico, ki je pred vojno obsegala 4 milijone ton».

(Guy Bettany,
«Continental Daily Mail»)

IZ MEDNARODNE TRGOVINE

VOLNA NA DEBELO JE ŽE MNOGO CENEJŠA

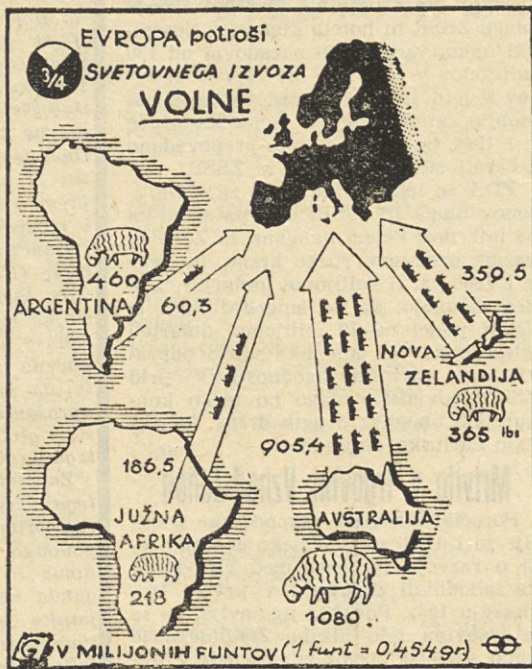
Učinek na drobno šele čez pol leta

Na zadnji dražbi volne v Aucklandu na Novi Zelandiji, so cene nazadovale. V prodaji je bilo 30.000 bal surove volne. Cena je zdrknila na stopnjo, ki predstavlja 60% izpod cen, ki so veljale februarja letošnjega leta. Cene so tako dosegle približno stopnjo iz maja 1950, preden se je začela volna na Koreji. Novozelandski bodo te dni postavili na dražbo novih 45.000 bal, in sicer na dražbi v Napieru.

V Aucklandu so ponujali boljše vrste volne po cenah med 46 do 50-56 šilinov. Povpraševanje po volni je bilo slabo. ZDA še vedno ne kupujejo volne. Končno razčiščenje položaja na trgu z volno pričakujejo od mednarodne konference za razdelitev surovin v Washingtonu. Do takšne odločitve ni prišlo tudi iz razloga, ker se njej upirajo proizvajalci volne v angleških dominijonih. Ti bi nanjo pristali edino pod pogojem, ako bi se izdelal dolgoročni načrt, po katerem bi države potrošnice kupovale po določenih cenah. Takšen načrt bi jamčil, da cene volne ne bi zdrknile izpod določene ravni.

Da bi nam slika o današnjem razvoju cen bila jasnejša moramo, seči nekoliko nazaj in navesti nekaj podatkov v skladu z našim načrtom. V letu 1948-49 so na vsem svetu pridobili 3.790 milijonov funtov (1 funt = 0,454 kg) volne, to se pravi, da tedaj še nismo dosegli predvojne proizvodnje, ki je 1939-40 dosegla 4.070 milijonov funtov. Najugodnejšo proizvodnjo smo dosegli med vojno s pridobitvijo 4.200 milijonov funtov, nakar je sledilo nazadovanje, ki je v letu 1945 doseglo 3.800 milijonov funtov.

V povojnem času se je pričelo zopet obnavljanje. Napredovala je zlasti proizvodnja v Avstraliji, ki sodi med

lijeonov funtov (1 funt = 0,454 kg) volne, to se pravi, da tedaj še nismo dosegli predvojne proizvodnje, ki je 1939-40 dosegla 4.070 milijonov funtov. Najugodnejšo proizvodnjo smo dosegli med vojno s pridobitvijo 4.200 milijonov funtov, nakar je sledilo nazadovanje, ki je v letu 1945 doseglo 3.800 milijonov funtov.

V povojnem času se je pričelo zopet obnavljanje. Napredovala je zlasti proizvodnja v Avstraliji, ki sodi med

Anglija kopiči zaloge lesa

Po zadnjih poročilih iz Londona uvaža letos Anglija izredno velike količine lesa. Letošnji uvoz bo dvakrat večji od lanskega. Na drugi strani se notranja potrošnja manjša. Posledica bo nakopitve blaga. Vse kaže, da bo Angliji prav to došle in se zavarovati pred pisenenjem. Uvoz lesa z dolarskega področja in iz držav izza »železne zaves« je še vedno pod nadzorom države.

Poročali smo že o sporazumu s Sovjetsko zvezo glede izvoza sovjetskega lesa v Anglijo. Anglija se je pogodila za nakup 130 tisoč stanchardov (590.000 kub. m), kar predstavlja vrednost okoli 26 milijonov funtov. Angliji je bilo poleg tega dano na izbiro, da se do 1. septembra odloči, ali je pripravljena kupiti še drugih 64.000 stanchardov. Vprašanje je, ali bo Anglija to storila. Vse kaže, da ne bo imela za prevoz novih količin blaga na razpolago dovolj ladij.

Gre za sovjetski les iz pokrajin ob Belem in Karaskem morju, ki ga Angleži bolj cenijo kakor les iz skandinavijskih držav.

Današnji uvoz lesa prekaša za 100% dejansko potrošnjo, ki je še vedno omejena z vladnimi ukrepi iz leta 1950. Potrošniki upajo, da bodo omejitve o-miljene. Izredne nakupe lesa v inozemstvu spravljajo tudi v zvezo s pomankanjem jekla in cementa. Z lesom bi radi nadomestili potrošeno jekla in cementa tudi pri novih gradnjah. Računajo s pomankanjem cementa, ker se boje, da ne bodo dovolj premoga, ki ga potrebujejo cementarne za pogonsko silo.

Današnje cene lesa na Angleskem so približno dvakrat tako visoke kakor so bile pred začetkom vojne na Koreji. Znižanje cen drugih surovin, ki se je pojavilo v zadnjih mesecih, ne velja za cene lesa.

ZNAČILNOSTI

ZAGREBSKEGA VELESEJMA

Letošnji zagrebški velesejem bo od 15. do 30. septembra. Organizatorji sejmaja poudarjajo, da ima letošnji sejem predvsem trgovinski značaj. Njegova naloga je, da pripomore k čim večji izmenjavi blaga v notranjosti pa tudi z inozemstvom. Pogoji za razvoj zunanje trgovine so zdaj mnogo ugodnejši, ker se po najnovejši uredbi ministra za zunanjo trgovino Popovića lahko bavijo z zunanjo trgovino vsa državna gospodarska podjetja, gospodarska združenja, podjetja združnih organizacij in vse gospodarske ustanove, ki prejemajo za to dovoljenje od ministrstva. Zunanja trgovina ni več centralizirana. Podjetja si lahko sama ustvarjajo zaloge deviz po oddaji 10% Centralnemu deviznemu fondu in 10% deviznemu fondu gospodarskega sveta ljudskih republik.

Domača podjetja razstavljajo letos na prostoru okoli 10.000 kv. m, medtem ko je za tuje rezerviranih 8.000 kv. m. Močna udeležba je zagotovljena zlasti iz Vel. Britanije.

Tržaška trgovina v vrečami v hudi krizi

V Trstu se je doslej bavilo s trgovino z razblinjenimi vrečami šest tvev. Pri njih je bilo zaposlenih okoli 20 nameščenecv in delavci. Podjetja so začela v zadnjem času v hudo krizo, tako da je moralo eno podjetje ustaviti obrat in stopiti v likvidacijo.

Kako je do tega prišlo? Za to vprašanje se mora zanimati vsakdo, ki mu je pri srcu tržaška trgovina in socialna blaginja tržaškega prebivalstva. Pričani smo, da se bodo zanj zanimala tudi pristojna oblastva. Ta zadeva za služi tudi pozornost proučevalcev današnjega gospodarskega sistema, ker nazorno kaže, kako velike ribe žrejo manjše.

Veliki mlini na Tržaškem prodajajo moko pekom in drugim klientom pod pogojem, da jim ti vrnejo vreče. Povzročene vreče krajajo in čistijo v lastni režiji, tako da te ne pridejo v širši promet. Temu se mnogo ne da oporekati. Zato pa zasluži toliko večjo porzornost druga okolnost.

Mlini prodajajo moko še vedno po politični ceni (ne po svobodni), ki jo določajo oblastva. V to ceno je še vključena odškodnina za obrabo vreč. Poleg tega politična cena zagotavlja konkurenco podjetjem določen dobiček; kljub temu se jim ni treba bati. Ni čudno, da so si nekatere podjetja napravila ogromno denarja. Zato trgovine in delavnice, ki se bavijo z obrabljenimi vrečami, po vsem upravičeno pričakujejo, da bi jim mlinška podjetja prepustila vsaj delo na obrabljenih vrečah.

Po zvezah, ki jih imajo s tovarnami testenin, prihajajo mlinška podjetja tudi do ameriških vreč, v katerih se dobavlja iz ZDA moka neposredno tem tovarnam. Zelja trgovcev z razblinjenimi vrečami je, da bi jim mlinška podjetja te vreče prodajala po zmernih cenah glede na to, da jim politična cena moke zagotavlja visoke cene za moko. Trgovina z moko je v Trstu dejansko brez konkurence, ker italijanska moka ne more konkurirati ameriški, ki prihaja v Trst na podlagi finansiranja iz Marshallovega načrta.

Ameriški učitelji so po drugi svetovni vojni darovali najmanj pol milijona dolarjev za obleke, živila in učne pripomočke prebivalstvu v drugih državah.

Curih, 24. avgusta

VALUTE NA PROSTEM TRGU V CURIHU

Država — Vrednost	šv. fr.	belg. fr.	pezet	funtov	fr. fr.	šil.	dol.	lir	šv. kr.	nem. m.	hol. fl.
Švicca — 10 šv. fr.	10,00	123,76	107,53	—18,8	896	66,67	2,31	1471	11,29	11,43	9,35
Belgija — 100 belg. fr.	8,08	100,00	86,88	—15,1	724	53,87	1,86	1188	11,54	9,23	7,55
Španija — 100 pezet	9,30	115,10	100,00	—17,5	834	62,00	2,14	1367	13,29	10,63	8,69
Vel. Britanija — 1 funt št.	10,70	132,43	115,06	1,—	960	71,34	2,47	1574	15,29	12,23	10,00
Francija — 1000 franc. fr.	11,15	137,99	119,89	1,—10	1000	74,33	2,57	1640	15,93	12,74	10,42
Avstrija — 100 šil.	15,00	185,64	171,29	1,81	1345	100,00	3,46	2206	21,43	17,14	14,02
ZDA — 10 dolarjev	43,38	536,84	466,41	4,11	3890	289,18	10,—	6379	61,97	49,57	40,54
Italija — 10.000 lir	68,00	846,58	731,18	6,71	6099	453,33	15,58	10000	97,14	77,71	63,55
Švedska — 100 šved. kron	70,00	861,34	752,69	6,10	10	6278	16,14	10294	100,00	80,00	65,42
Nemčija — 100 nem. mark	87,50	1082,93	940,87	8,36	7848	583,34	20,17	12868	125,00	100,00	81,78
Nizozemska — 100 hol. fl.	107,00	1324,27	1150,55	10,—	9597	713,34	24,67	15735	152,86	122,29	100,00

DENAR

Zlato zopet dražje

Dvig zlata na mednarodnih trgih je dokaz, da so svetovne borze zabeležile na svoj način prekinitev pogajanj za premije na Koreji pa tudi vsaj trenutno prekinitev pogajanj med Anglijo in Iranom (Perzijo) glede podržavljenja petrolejskih vrelcev. Cena zlata se je dvignila v Parizu, Bruslju, pa tudi v Tangerju; sledila je podražitev tudi na italijanskih borzah. Poleg omenjenih razlogov politične narave je neugodno vplivala na vrednost valut tudi vest, da ameravajo Južna Afrika, Rodi.

Kanada na skupščini Mednarodnega denarnega sklada v Washingtonu (10 do 16 septembra) predložil svojo zahtevo, da bi zlato lahko prodajala nad uradno ceno, t. j. nad 35 dolarjev za unco.

Ponovni skok cene zlata je imel za posledico tudi podražitev nekaterih vrst blaga. Naj navedemo nekaj podatkov o notiranju raznih valut na rimski borzi.

Dolar je v času od 20-24 avgusta napredoval od 642 na 656 lir; švicarski frank od 148,50 na 151,50; zlati funt od 8,100 na 8,325; švicarski marengo od 6,425 na 6,600, gram zlata od 855 na 878.

Današnja in predvojna lira

Oreste Mosca navaja v rimskem gospodarskem listu «Il Globo», da je današnja lira 300-krat manj vredna kakor lira iz leta 1913. Ako bi neki trgovec pod stečajem predložil svojim upnikom v poravnavo v razmerju 100 lir za vsakih 30.000 lir, bi ga sodišče vtaknilo v luknjo. Državam se to ne dogaja, Italija je od leta 1913 prav za toliko razvrednotila svoj denar. To so uradne ugotovitve. V resnici se je vrednost denarja od leta 1913 do danes še bolj zmanjšala. Za to bi človek pričakoval, da bodo pristojni krogi toliko pametni in poskušali ustaviti ta razvoj. Vendar se danes lahko čita razprave, ki se zavzemajo za inflacijo. V primeru z letom 1938 je lira na svoji vrednosti izgubila 98%, to se pravi, da velja še 2%. Pisec opozarja na okolnosti, da plače ne ustrezajo zahtevi, da bi si lahko tudi nameščenec ali delavec kaj prihranil in morebiti nabavil trajnejše dobrine, kakor košček zemlje ali hišico, ki jih ne more zadeti razvrednotenje denarja.

Druvo mnenje o liri

«Messaggero Veneto» (7. VIII.) izraža svoje začudenje nad politiko rimskih oblastev, ki skušajo prikriti nazadovanje kupne vrednosti lire. Po izbruhu korejske vojne so cene v Italiji poskočile za 12%; s tem se je kupna moč plač znižala prav za toliko. V Rimu se zaradi tega prav nič ne vznemirjajo in ničesar ne store, da bi zavirali ta razvoj.

Pogledimo kako ravna Angleži, izvajajo dalje omenjeni list. Angleški finančni minister Gaitskill je v parlamentu ugotovil, da je inflacija že tu, in to samo iz razloga, ker so cene na Angleskem po izbruhu korejske vojne napredovale za 10%, t. j. za 2%, manj kakor v Italiji. Angleži prav nič ne skrivajo dejanske inflacije, pač pa se z raznimi ukrepi, kakor so blokiranje plač, nadziranje cen, omejevanje kreditov in povišanje davkov na dohodnine, posebno na dohodek iz proizvodnje, borijo proti razsajanju inflacije. To delajo Angleži, katerih narodni dohodek je trikrat večji kot italijanski. Zakaj ne bi temu zgledu sledila italijanska vlada?

VSAJ PERU JE ZADOVOLJEN

Iz Lime poročajo, da je finančni minister dal pregled uspeha dosedanje finančne politike perujske vlade. Perujska vlada je opustila uradni tečaj solesa 6,50 za dolar, ki je bil uradno vpeljan novembra 1949. Valuta se je nato prilagodila dejanski vrednosti na svobodnem trgu. Leta 1950 je dolar veljal povprečno 15,43 solesa. K udržitvi valute je Peruju pomagal splošni mednarodni razvoj. Po izbruhu korejske vojne so cene poskočile in Peru je svoje blago dražje prodajal v inozemstvo. Zlate rezerve Peruja znašajo danes 24 ton, kar predstavlja vrednost 27 milijonov dolarjev.

nimum, ki je potreben, da se zavarujejo važne britanske koristi, ki so v zvezi z vzdrževanjem petrolejske industrije v korist Perziji.

Nekaj mesecev že prenašate obupen položaj, ki vam ga ustvarjajo perzijske oblasti v Abadanu in na petrolejskih poljih. Tukaj v domovini smo z obudovanjem spremljali vaše vedenje. Nekateri med vami bodo imeli sedaj možnost, da se vrnejo domov. Druge pa bomo prosili, da ostanejo v Abadanu in s tem dokažejo, da britanska petrolejska industrija ne zapušča Perzije, ampak je pripravljena na sporazum, ki bo jamčil za sposobno vodstvo perzijske petrolejske industrije, ki bo jamčil za varnost britanskega uradništva in bo zagotovil dotok perzijskega petroleja na svetovni trg.

Poslanica pravi dalje, da želi britanska petrolejska industrija dobiti pamenten sporazum, na osnovi katerega bo Perzija uživala pravičen delež dobička od svoje industrije, da bi s tem dvignila gospodarski razvoj države. Attlee prosi angleške strokovnjake, ki bodo ostali v Abadanu, naj potrpežljivo prenašajo vse nadežnosti vse dotle, dokler ne bo zmagal razum, «Vsa predsednik in jaz veva, da boste to storili in da vas bo v tem podpiral vaš lastni interes v industriji, zakonska obveza razsode mednarodnega sodišča, kakor tudi javno mnenje naše države,» zaključuje poslanica.

Nov finančni sistem v Jugoslaviji

Kako bodo določali plače

Tudi zunanji svet sledi z velikim zanimanjem najnovejšim naporom Jugoslavije, da bi svojemu gospodarskemu življenju dala nove oblike, ki bi ustrezale domačim razmeram, zagotovile večji gospodarski učinek, a hkrati tudi primerno življenjsko raven delavca, namenačenca in kmeta.

Nedavno je komisija za gospodarske določbe, ki sta jo postavila zvezni svet za zakonodajo in gospodarski svet zvezne vlade dokončala delo na temeljnih zakonskih osnutkih za nov finančni sistem in sistem plač. Jugoslavanski tisk je objavil te osnutke in jih tako izročil javnosti v razpravo, da bi ta iznesla svoje pripombe in tako pripomogla s svoje strani k izpolnitvi postavljenih predlogov. Gre za osnutek zakona o planskem upravljanju gospodarstva, osnutek zakona o fondu plač gospodarskih podjetij, osnutek zakona o proračunu in osnutek zakona o družbenem prispevku in davkih. Glede vseh teh osnutkov ima dokončno besedo Ljudska skupščina FLRJ.

Poskus razčlenbe načrtov o novem finančnem sistemu in upravljanju narodnega gospodarstva bi nas dovedel predaleč. Navesti hočemo le nekatere značilnosti osnutka zakona o plačilnem skladu gospodarskih podjetij.

Osnovna plača delavcev in uslužbenecv se določi po strokovni in šolski izobrazbi. Enaka je za vse delavce oziroma uslužbenecv z isto strokovno in šolsko izobrazbo. Višino osnovnih plač določi vlada FLRJ. Dopolnilna plača se določi po delu, ki ga opravlja delavec oziroma uslužbenec, in sicer s pravilnikom o plačah, ki ga izda delavski svet gospodarskega podjetja v sporazumu z ustreznimi višji sindikalno organizacijo. Vlada FLRJ določi meje, v katerih se lahko gibljejo dopolnilne plače. Stalna delavčeva plača se določi po učinku, po delovni uri, ali v mesečnem znesku. Padjetje, ki je izpolnilo obveznosti, določene z družbenim planom, lahko dovoli pristojni gospodarsko upravni organ s privolitvijo pristojnega finančnega organa povečanje določenega sklada stalnih plač. Sklad spremenljivih plač v podjetjih se ustvarja iz čistega dohodka podjetja. Za pravilno porazdelitev plačnega sklada bodo upravni odbori gospodarskih združenj določili obvezne delovne norme za vsa delovna mesta, na katerih se lahko delovna storitev meri. Če podjetje ne ostvari določenega sklada stalnih plač, je dolžno kriti nedoseženi del sklada stalnih plač iz sredstev svojega rezervnega sklada. Če podjetje ne ostvari določenega sklada stalnih plač, pa nima sredstva iz rezervnega sklada, prejmejo delavci in uslužbenecv svoje plače v razmerju po ostvarjenem plačnem skladu. Če ostvari podjetje manj kakor 80% sklada stalnih plač, pa nima sredstev iz rezervnega sklada, bo zagotovila država s kreditom ali dotacijami sredstva najmanj do višine zneska predpisanih osnovnih plač, največ pa do 80% določenega sklada stalnih plač. Za porazdelitev ostvarjenega sklada spremenljivih plač na delavce in uslužbenecv bo vlada FLRJ izdala pravilnik s posebnimi navodili. Če bi se v podjetju, ki se ukvarja s proizvodnjo in prometom s polnim izplačilom sklada spremenljivih plač zmanjšal sklad njegovih obveznih investicij, je podjetje dolžno pred razdelitvijo sredstev iz sklada spremenljivih plač kriti iz teh sredstev sklad obveznih investicij.

POMOČ ZAHODNIH SIL ZA NAKUP SUROVIN

Pogajanja med predstavniki Jugoslavije in vlad ZDA, Vel. Britanije in

Francije o vprašanju gospodarske pomoči Jugoslaviji so dovedle do ugodnega zaključka. Omenjene tri zahodne sile so sporočile Jugoslaviji, da so ji pripravljene za drugo polletje tega leta podeliti gospodarsko pomoč v znesku 60 milijonov dolarjev za nakup surovin. ZDA bodo prispevale 29,8 mil. dol. in sicer se bo ta denar začasnó dvignil iz sredstev programa za pomoč v obrambne namene (MDAP). Med tem časom bo ameriški Kongres (parlament) odobril pomoč. Vel. Britanija bo dala 4 milijone funtov (11,5 mil. dolarjev). Francija je zagotovila 2 milijardi frankov (6 milijonov dolarjev) pod pogojem, da francoska skupščina odobri ta sklep.

O gospodarski pomoči za prvo polletje 1952 se bodo še pogajali. Richard Allen, posebni svetovalec ameriškega poslanstva za gospodarska vprašanja v Beogradu, je poudaril, da gre pri tej pomoči v prvi vrsti za uravnoteženje trgovinske bilance Jugoslavije in za okrepitev gospodarskih razmer v državi. Vsa pomoč bo uporabljena za nabavo surovin in ni v zvezi z vojaško pomočjo. Sredstva v din ki se bodo nabirala od prodaje predmetov te pomoči, bodo v znesku 95% uporabili za podobne namene, kakor jih uporabljajo v drugih državah, ki uživajo ameriško pomoč, a 5% za kritje upravnih stroškov pomoči.

Pred volilnim metežem

Občinske volitve so na Tržaškem pred vrati. Nekaj strank se že objavilo volilne liste, ki po programu in kandidatih ne napovedujejo posebnih senzacij. Čeprav gre samo za upravne volitve, bodo gesla vseh strank poborarna politično. Potovanja se vprašanje: za neodvisnost Trsta ali za Italijo?

Italijanske meščanske stranke, ki so zdaj na vladi, bi bile rade s skupnim nastopom dosegle odlog volitev. Toda gen. Winterton je ostal pri besedi. Volitve bodo, kakor so bile napovedane. Prav je tako. Vsaj nekaj naj v našem javnem življenju drži, sicer bo vera v zakone kmalu popolnoma usahnila. Geslo »Za Trst ali za Italijo« vsebuje seveda že samo po sebi tudi gospodarski program. Neodvisnost Trsta pomeni svobodo go podarskih zvez z zaledjem in vsem svetom. Trst pod Italijo pomeni usodo podeželske luke pod pokrovitelstvom »Serenissime« (Benetk), pomeni vstevitev v italijanski gospodarski sistem in pri Devina odprta vrata za nepregledne množice 45 milijonov Italijanov s povprečno nižjo življenjsko ravničo ...

Volilna agitacija bo seveda razburkala vse javno življenje. Kljub jesenski temperaturi pojde toplomer nazgor. Ni dvoma, da bo zaradi razvejanja človeških strasti in potrate časa trpelo tudi gospodarstvo. Toda volitve so potrebne, zahteva jih življenje vobodnega državljana.

Sicer ne smemo prezreti tudi pozitivne gospodarske in socialne plati. Tiskarne bodo imele dovolj dela s plakati ako jih stranke ne bodo poročale nekje v Milano ali Rimu. Iz taknihl bodo tudi marsikateri nezaposlenega delavca, ki dmes daj nekje ob obali a i v mestnem parku, in mu porinili v roke šop lepakov, tepilo in čopič: »Hajdi v boj s policijo in lepi tudi na prepovedanih mestih, samo da bo bolj vidno«. V volilnem metežu se da vse opravičiti — tudi neresno mišljene obljube.

POCENI IN VARNO pošlješ svojim dragim v Jugoslaviji in drugod po Evropi
DARILNI PAKET
PO TVRDKI

O. WASCHL
PROVVEDITORIA MARITTIMA
Trst, P.zza Tommaseo 2 - Tel. 60-62

KMEČKA IN OBRATNIŠKA POSOJILNICA V NABREŽINI
ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

Uraduje vsak četrtek od 15 do 18 ure

in vsako nedeljo od 9 do 12 ure

Daje posojila na osebni kredit in na Vknjižbo pod ugodnimi pogoji. Sprejema hranilna vloga ter jih obrestuje po najvišje možni meri.

ZDRAVJE je največje bogastvo

ČUVAJ GA KDOR GA IMA!

Radenski

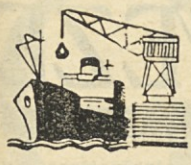
Zdravilni vrelec

RADENSKO VODO

Zdravi: BOLEZNI JETER, LEDVIC, ŽOLČA, IZČRPNOST, ŽENSKÉ MOTNJE
Dobi se v vseh boljših lokalnih in trgovinah

UVOZNIK: CONSORZIO COOP. FRA COMMESTIBILISTI
(Zadrugi konzorcij jestvinarjev)

TRST — Ulica Valdirivo štev. 3 — Telefon 50-34 — TRST

PROMET

v pristanišču

Med 19. in 27.VIII. ni bil promet v tržaškem pristanišču tako živahen kakor sicer, ker smo v mrtvi sezoni.

TRZASKE IN ITALIJANSKE LADJE

«Città di Brindisi» je priplula iz Benetk prazna in odplula v Aleksandrijo natovorjena. Iz Ravenne je priplula prazna «Triton Maris» in odplula v Ancono. «Lamone» je prišla iz Ravenne in odplula v Aleksandrijo z raznim blagom. «Irma» je priplajala iz Aleksandrije s tovorom 157 t in se vrnila natovorjena. «Les Eclairéus» je priplula iz Tržiča prazna in se vrnila. Priplule so: «Rosalia» iz Massaua s 10.151 t starega železa, «Polifemo» iz Aleksandrije prazna, «Duino» je Durbana s 6.500 t evkalptisovih kolčev, «Otranto» iz Firenc s 750 t razbl., «Luciana» iz Bergasa s 425 t starega železa. Odplule so: «Posillipo» v London natovorjena, «Abbazia» v Haifoz s tovorom, «Nereide» v Vancouver, «Remo» v Benetke prazna, «Lapataia» v Tržič prazna, «Teresa Cosulich» v Kazablanko natovorjena, «Chioggia» v Iskenderijo z razbl., «Neptunia» v Benetke prazna; petrolejski ladji: «Indiana» in «Esso Trieste» v Tripolis prazni.

AMERISKE LADJE

«Expedito» je priplula iz Iskenderuna prazna in odplula v ZDA natovorjena. Iz Houstona je prišla «Fenn Vitory» s 113 t razbl. ter s preostanim blagom odplula v Pirej. Priplule so: «William K. Kamaba» iz New Port z 8.911 t premoga, «Louis Sloss» iz Seattlea s 600 t razbl. in «Seastar» iz Houstona z 9.734 t žita. Odplule so:

«Exilona» v Hajfo natovorjena, «Arthur Fribourg» v Neapelj z razbl. in «Berkeley Vitory» v Hampton Roads prazna.

GRSKE LADJE

Priplule so: «Plotarkis Blessas» iz Pireja prazna, «Agiros Nicolaos» iz Pireja z 81 t kalofonije in «Ekaterini» iz Smirne s 1.325 t razbl. Odplula je «Pavlos G.» v Calamato z lesom.

HOLANDSKA LADJA «Odiseus» je priplula iz Amsterdama s 45 t raz. bl. in se vrnila natovorjena. IZRAELSKA «Dromit» je prišla iz Hajfe prazna. ANGLESKA LADJA «Brescia» je prišla iz Liverpoola s tovorom 237 t ter se vrnila natovorjena. «Britannia» je prišla iz Tobruka s 600 t starega železa. TURSKA ladja «Ardahanutes» je priplula iz Carigada prazna in odplula v Pirej natovorjena. SPANSKA ladja «Castillo Renafield» v Sharpness z lesom.

JUGOSLOVANSKE LADJE

Med 11. in 29.VIII. se je promet jugoslovanskih ladij skozi tržaško pristanišče sukal tako-le:

«Lika» je priplula iz Benetk prazna, natovorila 488 t železa in odplula v Rašo. Iz Benetk je «Sarajevo» priplajala 101 t bombaža in lanu; odplula je na Reko prazna. «Vis» je iz Reke priplajala 136 t blaga in prazna je odplula v Rašo. «Zagreb» je prišla iz Benetk s 21 t bombaža; odplula je na Reko s tovorom 135 t.

Napovedan je prihod ladje «Skopje» iz Aleksandrije.

Ali bodo brodnine še padale?

Londonška pomorska zbornica «Chamber of Shipping» je objavila najnovejšje podatke o razvoju brodnin. Iz teh se vidi, da je ta razvoj dosegel najnižjo stopnjo po silnem skoku brodnin, ki ga je izzval izbruh vojne na Koreji. V maju je znašal kazalec brodnin še 203,8, v juniju je nazadoval na 179 in v juliju na 172. V primeri z brodninami pred izbruhom korejske vojne so današnje brodnine še vedno zelo visoke; saj je znašal kazalec junija 1950 74,3. Leta 1948 so bile nekake uravnotežene, v začetku leta so znašale 111,3 in na koncu leta 100. Leta 1949 je nastopilo močno nazadovanje in maja 1950 je kazalec dosegel 71,4 to se pravi najnižjo stopnjo v povojnem času.

Nenaden skok v juniju 1950 je treba pripisati naraščanju povpraševanja po ladjah, ki so bile potrebne za prevoz četi in opreme na Korejo. Na znižanje brodnin so v zadnjem času vplivali razgovori za premirje na Koreji. Zaradi tega ni izključeno, da bo prekinitev teh pogajanj vplivala neugodno na daljnji razvoj. K znižani brodnini je tudi pripomogla okolnost, da so se ZDA odločile, da postavijo zopet v promet 2.000 ladij vrste «Liberty» in «Victory», ki so počivale v ameriških pristaniščih po vojni. Doslej so ZDA ponovno opremile 300 takšnih ladij.

Ni pričakovati, da bi brodnine padle na stopnjo pred korejsko vojno. Med tem časom so se namreč povišali stroški za vzdrževanje ladij. «Chamber of Shipping» meni, da ne morejo brodnine nazadovati izpod kazalca 110, ker bi sicer brodarji ne zmagovali stroškov za vzdrževanje ladij.

NOVIH 50 AMERISKIH LADIJ V PROMETU

Uprava za gospodarsko obnovo Evrope ECA bo zahtevala od ameriške zvezne pomorske uprave, da postavi v promet nadaljnjih 50 ladij vrste «Liberty». Potrebnovala jih bo za prevoz premoga v države članice Marshallovega načrta. Do 15. oktobra bo v prometu okoli 290 ladij vrste «Liberty».

Avtopodjetje STAR d. d. - Trst, Ulica Moreri 7, tel. 56-08 - Rojan - Avtobusna postaja Trst - Biljetermica št. 3, tel. 51-25

Avtobusna proga TRST-PIRAN - Vozni red veljaven od 15. aprila 1951												
Cena vožnji	Nedelje in prazniki				Delovni dnevi	Delovni dnevi	Km.	Postajališča	Km.	Delovni dnevi	Delovni dnevi	Nedelje in prazniki
—	8.—	21.—	13.—	20.—	—	—	—	Trst	43	8.—	19.—	7.— 19.30
80.—	8.30	21.30	13.30	20.30	15	15	15	Škofije	28	7.15	18.15	6.15 18.45
115.—	9.05	22.05	14.15	21.—	21	21	21	Koper	22	6.50	17.50	5.50 18.20
155.—	9.15	22.15	14.25	21.15	28	28	28	Izola	15	6.30	17.30	5.30 18.—
185.—	9.25	22.25	14.35	21.25	34	34	34	Strunjan	9	6.20	17.20	5.20 17.50
210.—	9.35	22.35	14.45	21.35	38	38	38	Portorož	5	6.10	17.10	5.10 17.40
235.—	9.45	22.45	15.—	21.45	43	43	43	Piran	—	6.—	17.—	5.— 17.30

Praprotni, Trnovca in nekočico bolj oddaljeni Samatorca in Prečnik predstavlja Sempolajem, o katerem bomo drugič govorili, skoraj bi rekli eno samo raztreseno vas. Saj nimajo vse prve štiri vasice skupaj niti 100 stalno prebivalcev (Praprotni 32, Trnovca 15, Samatorca 26 in Prečnik nekaj nad 20). Najmanj pristnih kmetij šteje največja izmed teh vasi Praprotni (okoli 7) medtem ko se preživljajo družine v ostalih vaseh večinoma samo s kmetijskim delom (2/3).

Največ goveje živine ima Praprotni (100 glav), manj Trnovca (40) in Samatorca (50). Približno isto razmerje vada tudi v Prečniku. Zavarovalnica za govejo živino in sploh vse druge zadržuje, tukaj in po vsem tržaškem spodnjem Krasu je zadušila italijanska zasedba. Razruvane politične razmere še vedno ne dopuščajo, da bi združeno gibanje po vojni zopet oživel. Sedanjí težki gospodarski položaj bi moral naše vaščane spodbuditi, da bi se zopet začeli brigati za zadrugo, ki so jim nekoč toliko koristile.

Iz Praprotni hodijo mlekarice peš do nabrežinske postaje, in potem z vlakom v Trst, iz drugih vasi pa z avtobusi. Sena in pašne za živino imajo dovolj, gnoja nekoliko pomanjkuje. Prasičje gojišče povsod le za domačo potrebo. Tudi perutnine ne manjka po dvoriščih. In tu pa tam se pase po nekoliko puranov.

Moja pot od Praproti, Trnovce in Samatorce do Prečnika

NOVA CESTA OD SEMPOLAJA

Sedaj gradijo novo cesto od Sempolaja do prve gručice praprotskih hiš. Praprotničani želijo, da bi to cesto podaljšali do sredine druge večje in važnejše skupine hiš. Ko bo ta cesta končana, bodo ob njej gotovo zrasle nove hiše, ki bodo Sempolaj in Praprotni združile v eno samo vas. Sicer pa je za Praprotničane še bolj važna pot, ki vodi iz vasi na nabrežinsko postajo, po kateri mora vsak dan, razen drugih, hoditi mnogo delavcev in mlekaric v Trst in Tržič. Za to pot ni nabrežinsko-devinska občinska uprava od leta 1945, še ničesar storila; pot je vsled tega v zelo slabem stanju in je potrebna korenita poprava. Pač pa za pravilja občina mnogo denarja za drevored od Sestljana do Devina in za lišpanje Nabrežine z gredicami in drugimi. Govori se tudi, da misli potrositi kar pol milijona za dve javni urino v Sempolaj in drugo v Mariborju in da preveč zanemarija Sempolaj, Praprotni in Trnovce.

VODOVOD IN ELEKTRICNA RAZSVETLJAVA

Kratki vodovod po katerem pretoka voda iz Stivana tudi v Praprotni, je bil zelo slabo napravljen in se večkrat pokvari. Za take primere ima občina puranov.

Iron and Steel Federation) in trgovska skupina «Houlder». Poslovni načrt nove družbe je gradnja in upravljanje mornarice za prevoz železne rude v britanska pristanišča. Družba bo naročila v britanskih ladjedelnicah 6 motornih ladij, od teh 4 po 8.600 bto reg-ton, katere bodo zgradili po posebnem načrtu in bodo izredno prikladne za hitro prekladanje rude. Prvo ladjo bodo začeli graditi v začetku prihodnjega leta. Družba računa, da bo vseh šest ladij obratovalo že do srede leta 1955. Celotni stroški nove mornarice bodo znašali približno 3 milijone funtov sterlingov.

KNJIGE in revije

Prof. dr. Erich Preiser: «Die soziale Problematik der Marktwirtschaft». Heft 15 der Schriftenreihe der Hochschule fuer politische Wissenschaften Muenchen, Isar Verlag 28 str. DM 1,50. F. K. Lieblisch: «Die euroaetische Zo union», ihre Moeglichkeit und Grenzen, Deutscher Bundes-Verlag, Bonn, 79 str., 5 DM.

Franz Thierfelder «Umgang mit Voerkern» Nuernberg, Verlag Luken und Luken. V zbirki obravnavna pisec, ki se je sicer bavil z vprašanjem narodnostnih skupin, značilnost posameznih narodov. Doslej je objavil 5 zvezkov, in sicer «Jugoslavia» (Franz Thierfelder), «Arabier des Ostens» (Ludwig Ferdinand Claus), «Altalener» (Stefan Andres) «Braslianer» (Paul W. Noeltling) in «Englander» (Richard K. Ullmann). Zdaj pripravljajo zvezek «Oesterreicher».

«LES», revija za lesno go podarstvo, Ljubljana, št. 6 prinaša naslednje članke: Inž. dr. R. Pipan - Vrednotni kriteriji v gozdarstvu; inž. L. Zumer Razvoj industrije lesovinskih plošč; inž. R. Cividini - Kje smo pri nas v umetnem sušenju lesa; M. Prister-Inž. R. Cividini - Zmanjšanje motenj pri rabljenju desek na krožnih žagah; M. Prister - Ureditev navadnega roblilnika za natančno robljenje; Dovičnik I. - Kaj je z domačo produkcijo lesno-obdelovalnih strojev; inž. V. I. Ostrovrhov - Električni pogon; inž. V. J. Jelovac - Za naše tovarne, podjetja in mizarске moiste ... Tehnične novosti in zanimivosti; novosti v Legnini.

«KRONIKA»

Z DENARJEM LAHKO NAJDES STANOVANJE

Ugodne posledice okrepljene gradbene delavnosti se že kažejo. V Trstu danes že z lahkoto najdeš stanovanje, toda pod pogojem, da imaš mnogo, mnogo denarja. V listih je nekdo ponujal obnovenja, sodobna stanovanja s 4 sobami v stari hiši po 50.000 lir mesečno. Natančno toliko znaša danes uradniška plača v Trstu. Na nekem drugem mestu dobiš menda dvosobno stanovanje s pritliklinami za 20.000 lir na mesec. V novi palači v Ulici XXX oktobra so najprej ponujali stanovanja s 6 sobami in prodajo (kondominij). Javnost ni pokazala nikakšnega zanimanja za tako velika stanovanja. Nato so nanovo predelili prostore in iz vsakega stanovanja napravili 2-3 manjši stanovanji. Poskus se je obnesel. Banco di Sicilia je najela vse pritličje. Na Opčinah se nekemu podjetniku, ki je zgradil dve stanovanjski hiši (po 2 sobi) s špekulacijskim namenom, ni posrečilo zaključiti posla. Zahteval je po 2.800.000 lir za vsako. Tudi ni uspel oddati stanovanje Američanom v najem, ker je zahteval za vsako stanovanje po 60.000 na mesec. Iz neke druge vile se je ameriška družina preselila, ker ni hotela več plačevati 80.000 lir na mesec.

EGIPČANI NA SEJMU V BARIJU

Kakor poroča italijanski gospodarski tisk, sta italijanski poslanik v Kairu in predsednik uprave bariškega velesejma uspela prepričati Egipčane, da je korist egipčanskega gospodarstva egipčanska udeležba na velesejmu v Bariju.

Zakaj se Egipčani, ki živahno trgovajo s Trstom in z državami tržaškega zaledja, ne bi udeležili tržaškega velesejma? Uprava tržaškega velesejma mora nekaj storiti v tem pogledu.

NARAVNA NALOGA TRSTA

Mario Polla piše v videmskem listu «Messaggero Veneto», da leži bodočnost Trsta v njegovih zvezah z Bližnjim vzhodom. To je res, toda zakaj je Mussolini odstranil ladje «Tržaškega Lloyd» prav s prog Trst - Levant in te proge izročil beniški družbi «Adriatica», ki jih vzdržuje še danes? Ladje Tržaškega Lloyd plovejo še danes na progah med Genovo in Avstralijo ter Genovo in Južno Afriko in le izjemoma odhajajo iz Trsta.

LJUDSKO STETJE

bo v Trstu in v vsem pasu A Svoobodnega Tržaškega ozemlja 4. in 5. novembra. Popisali bodo tudi industrijska in trgovinska podjetja. Narodnosti ne bodo popisali.

PREBIVALSTVO TRSTA

V Trstu je danes nad 280.000 prebivalcev (pristojnih in okoli 277.000 pristojnih (rezidentnih).

PRISILJEN ODMOR ANGLESEGA POSLANCA

Laburistični poslanec Cecil Pool je ob svojem prihodu v Trst nenadoma zbolel, sprejeli so ga v angleško vojaško bolnico. Dne 12. julija je odpotoval iz Londona na neki majhni tovorni ladji z namenom, da bi 6 tednov krožil po Sredozemskem morju.

RIBISKI TEBAJ V PIRANU

V kratkem bodo odprli v Piranu 6-mesečni tečaj za izobrazbo ribičev, ki jih sicer primanjkuje.

Glas iz občinstva

V Trslu rojen - v Trslu ne sme delati

Gospod urednik! Moj glas naj gre do Zvezniške vojaške uprave in vseh predstavnikov zahodne demokracije. Upam, da ne ostane glas vpijočega v puščavi.

Vaš list nenehno opozarja ZVU na hude socialne krivice, ki se godijo našim ljudem samo zaradi tega, ker so Slovenci - še več, samo zaradi tega, ker so rojeni prav na tej zemlji.

Dovolite, da Vam danes navedem pousem določen primer: za n'egovo resničnost sem pripravljen pričati pred oblastmi. Moj znanec, izobraženec (z univerzo), ki je bil rojen v Trstu in je v Trstu pristojen, ne sme delati v Trstu! Ne sme služiti kruha v Trstu! Zakaj neki? Ker je bil za časa fašistične vladavine, ki smo jo sli v zadnji vojni s pomočjo zahodne demokracije prisiljen bežati iz svojega rojstnega kraja in ker si je pridobil jugoslovansko državljanstvo, da bi si v Jugoslaviji lahko ustvaril novo eksistenco. Po zlomu fašizma se je vrnil v osvobodeni Trst. Kje neki si je mislil, da ne bo pod demokratsko vladavino v njegovem rojstnem kraju dela zanj.

Ta dni je našel delo pri nekem zasebnem podjetju. Kakor veste pri javnih ustanovah - izjeme so le glede ZVU - ni kruha za naše ljudi. Podjetje je zahtevalo obširno znanje jezikov, čemur je omenjen Tržičan popolnoma ustrejal. Toda podjetje je moralo prositi urad za delo za dovoljenje za namestitve. Brez delavske knjižice nobeno podjetje ne sme nastaviti nameščencev. No, urad za delo je prošnjo odbil! Zakaj neki? Ker je prole jugoslovanski državljan, moral bi biti italijanski!

To so posledice politike generala Avejra, ki je vse Tržičane še potem, ko je po mirovni pogodbi prenehala vrhovnost Italije nad Svobodnim Tržaškim ozemljem, proglasil za italijanske državljane.

Še danes ZVU ne priznava državljanstva Svobodnega Tržaškega ozemlja. Zato lahko dobi laže delo priseljenec - Pantellerije, neke ob afriški obali kakor Slovenec, rojen v Trstu.

Resnične naloge zavoda «Villaggio del fanciullo»

G. urednik! Skoraj bi bil domisl v resničnost Vaših navedenih o delovanju naloge zavoda na Opčinah - «Villaggio del fanciullo». Naslednji dogodki me je prepričali, da ste imeli popolnoma prav, ko ste trdili, da ne gre za zavod, ki ima samo človekoljubne namene.

V četrtek dne 23. t. m. sem se ob 11.30 peljal s tramvajem proti Opčini. Taday me neka gospa vpraša, ali imam eno Opčino. Doda a je, da njena potna tovaršnica želi neka obvestila o Opčinah. Sedela je poleg nje. Ko je na nasprotni strani v Kolonji nekdo praznil mesto, sem priselil k tej gospi, ki je želela omenjena obvestila, da bi se z njo porazgovoriti. Bila je to ženska že na videz slovenskega porekla, plavalas in s kraškimi potezmi preprosto oblečena. Ko sem jo vprašal, ali govori slovenski je odgovorila: «Kd znam šta-slovenski, hrvaški ...» Rekla mi je, da je iz Buji in da ima že miena znanaka prav tako iz Buji otroka v zavodu «Villaggio del fanciullo» na Opčinah. Zdaj gre tudi ona v ta zavod, da bi zvedela pod kakšnimi pogoji se jemajo otroke v zavod. Pripomnil sem, da ji bodo v tem zavodu otroka popolnoma odujili in da bo potem težko našel službo v Istri. Na to mi je odgovorila naj gre potem kamor koli hoče na kamentih istrskih tleh je življenje pretrdo. Medtem smo že prispeli do zadnje postaje na Opčinah. Prevzel me je tukšen bes, da ji nisem hotel pokazati, katera ulica vodi do zavoda «Villaggio del fanciullo».

Kateri zakon naj povsem tem prisli naše kmete, da temu zavodu odstopijo svojo zemljo po diktiranih cenah.

L. T.

Dve stanovanji,

eno polopremijeno prosto, v solastništvu, gosposko, udobno, s telefonom in uporabo dvigalca, napredaj brez posredovalcev. Telefonirati 92558

ACEGAT najpokaže več razumevanja

ACEGAT (tržaško mestno podjetje za dobavo vode, plina in električne energije) je javnost iznenadil z objavo, da bo s posebnimi ugodnostmi za potrošnike pospešil napeljavo plina v hišah, ki so bile zgrajene pred letom 1940. Podjetje bo samo prevzelo stroške za napeljavo plinskih cevi od glavne cevi na ulici do hiše. Podjetje je tudi pripravljeno kreditirati stroške za plinsko napeljavo v notranost hiše pod pogojem, da pozneje hišni lastnik ali najemnik povrne ta denar. Vračal bo denar lahko tudi na obrate. Te ugodnosti veljajo do 30. junija 1952. (Prošnje je treba vložiti na ACEGAT, Trst, Ul. Genova 6; pojasnila daje urad: cba 44 - tel. 24-151).

Za potrošnike in hišne lastnike je to vsekakor razveseljujoča novica. Skoda, da so omenjene ugodnosti omejene samo na stare stavbe. Podjetniki, hišni lastniki in skromni nameščenci, ki si gradijo zaslužne hišice, da bi se spravili pod streho, se namreč pritožujejo, da so stroški za vpeljavo plina vode in električne energije slabo viroki. Gorje tistemu, ki gradi na kolikaj oddaljenem zemljišču in mora napeljati vodo, plin ali električno razpeljavo na večje daljavo. Ze sam priključek električne energije na nekaj korakov stane večših 50-60.000 lir. S plinom je seveda zadeva še težja; n 25 m plačaš okoli 100-135.000 lir. Vodna napeljava ni mnogo cenejša.

Da ima ACEGAT tudi stroške zaradi napeljave, pač razumemo. V podrobno razpravo, ali so tako visoke pristojbine za napeljavo upravičene, se tu ne moremo spuščati. Zadeva je prestopkovna. Moramo pa ugotoviti, da visoki stroški za napeljavo vode, plina električnega toka zelo ovirajo gradbeno delavnost, ki jo sicer Zvezniška vojaška uprava skuša na vse načine pospešiti. Zato je potrebno, da bi tudi ACEGAT kot javna ustanova, ki je prejela poleg vsega velike kredite od ZVU, naša pol, da bi podprla zlasti mlade ljudi, ki si v potu svojega obraza gradijo svoje kromne domove.

M. Švab Soave

Ul. S. Giusto 16 - Tel. 93609

PROJEKTIRANJE IN MONTAŽA CENTRALNIH KURJAV, VODOVODNIH INŠTALACIJ TER KLEPARSTVA

Kliče našo telefonsko številko, da Vas obišče naš strokovnjak za toplotne naprave in centralne kurjave ter Vam da brezplačne strokovne nasvete

MEHANIČNA DELAVNICA

ALBINO GOMBAČ

ULICA DELL'AGRO 10 - TRST - TELEFON ŠTEV. 96-130 (VHOD IZ ULICE DELLA TESA)

Najmodernejši tržaški obrat za retifikacijo na strojih «BERCO» — Retifikacija in zrcalno glajenje cilindrov od mikro-motorja do ladijskih motorjev

Retifikacija vsakovrstnih kolenastih gredi, vključno OM 100 RS, Titanus i. t. d.

Priprava za retifikacijo peodinih cilindrih puš. Vlaganje cilindrih puš — Aparat za kontrolo trdote BRINELL — Priprava za vravnoteženje kolenastih gredi in transmisij

Retifikacija ventilov — Priprava za struženje glavnih in ojničnih ležajev — Posebna naprava za mehanično struženje ojnič — Hidravlična stiskalnica

ZASTOPSTVO ZA TRST IN GORICO NEPREKOSLJIVIH BATOV FRIGOBOR in SUPERFRIGOBOR

Bati ki povečajo tehnični učinek in imajo trojno trajnost

Zastopstvo tovarne «TINELLI» — Predelava «Diesel motorjev s uredmešanjem» na «sistem direktnega vbrizganja»

Zastopstvo tovarne «ANGELLINI» — Kromiranje kolenastih gredi na elektro-galvanski podlagi — Trdota od 630 do 900 Brinell — Srednja vzdržljivost 250.000 km — Možnost naknadnega kromiranja in ponovnega kromiranja brez rabe ponovne retifikacije

Teran se prodaja na debelo po 200 lir, belo vino pa po 118-120 lir liter. Letošnjega vinskega pridelka je ostalo še precej nerazprodanega. V Praprotni so nasadili 2.000 novih trt.

Med trtami je na polju vseh teh vasic dovolj prostora za vse tukajšnje poljske pridelke: krompir, ječmen, pšenico, ajdo, grah, fižol in druge. Po ječmenu sejejo ajdo, po krompirju pa zopet ječmen, ki se v novembru pokosi ali popase in ki potem dozori že v začetku junija.

Sadje: češnje, hruške, češnje, marelice, mandljarji in orehi. V zadnji zimi so nasadili v Praprotni 1.000 novih dreves z dobrim uspehom. Cene za sadje pa so bile letos premizne in kmetje težijo, da se sadjarstvo ne izplača. Mnogo češenj je ostalo zaradi tega letos na drevesih in ponekod so začeli hruške izkopavati. Tu pa tam je videti tudi cvetlične narade.

Praprotni in Trnovca posedujejo skupaj 10 h borovcev, ki so bili nekdanj last tamošnjih fusarjev, ker so ra tudi domači fusarji samolastno sekali dreves, so fusarji tudi nanje razširili lastniško pravico in seveda tudi dolžnosti, ki jih prej niso imeli. Sedaj je na ta gozd vključenih 37 kmetov. Sekanje drev za kuravo se vrši popolnoma pravilno in se na mesto posekanih redno nasajajo novi mladi borovci.

-od-

TRŽNI PREGLED

Poročila še vedno govore o popolnem zatišju na notranjem italijanskem trgu. Nedavni mednarodni politični dogodki, kakor prekinitev pogajanj za sklenitev premirja na Koreji in zaostroitev petrolejskega spora med Vel. Britanijo in Perzijo, niso vplivali na razvoj cen na italijanskem trgu. Kakor rečeno vladna na tem trgu popolno mrtvilo. Verjetno so na trg vplivale tudi polne počitnice. Trgovci se ne spuščajo v večje kupčije in čakajo na razvoj dogodkov.

Z žitom ni bilo sklenjenih večjih kupčij. Cene so stale nespremenjene, nazadovale so le nekoliko v južni Italiji. Odkup je doslej prinesel okoli 10 milijonov stotov pšenice, t. j. za približno toliko kakor lansko leto do tega časa. Pridelek ni tako obilen. Cene koruze je nekoliko popustila. Tudi rižni trg je popolnoma miren.

Z govejo živino za zakol je bilo zaključenih precej kupčij. Cene so čvrste in kažejo tendenco navzgor pri teleh. Tudi cene debelih svinj so čvrste. Po suhi kmi ni posebnega povpraševanja; blaga je dovolj na trgu.

Cene masla so se učvrstile, ker se je povpraševanje povečalo. Na trgu s sirom vlada mrtvilo.

Cevraj ni posebnega povpraševanja po olivnem olju, so cene ostale nespremenjene. Mrtva je kupčija z vinom. Zaradi slabega vremena bo letošnji pridelek slabši po količini; na vsak način ne bo obilnejši kakor lansko leto. Sade je zaradi sezone nekoliko nazadovale, medtem ko so cene limon čvrste. To velja tudi za mandlje. Industriji ne kažejo posebne volje, da bi si nabavili večje količine paradiznikov. V teku je gibanje, da bi se pridelovalci vrgli bolj na paradiznike s debelejšim olupkom.

Trt: Cena kave je v zadnjem tednu poskočila za 50 lir pri kg. Izvednici pripisujejo to povečanje dejstvu da bo do evropske pražarne in uvozniki pričeli s kampanjo preskrbovanja za jesensko in zimsko potrošnjo. Evropske rezerve so pčile; v nekaterih državah so skladišča že prazna.

Kavo ponujajo po naslednjih cenah: Rio V 360 šil. fob (iz drugega vira 367 cif Trst); Rio VII 337 šil. fob (356 cif; Minas 2 377 šil. cif; Kenia A 473 šil. fob za c wvt; Kenia B 459 šil. fob za vwt; Uganda prana in prečiščena 375 šil. cif; Bali ki jo ponujajo za danske florinte okoli 600 lir kg cif Trst.

Srednje cene za kavo pri viru proizvodnje fco hangar v dolarjih za 50 kg netto: Rio N.Y. 5, 52,50; Rio N.Y. 2, 54,50; Santos Superior 59; Santos Extra Prime 63; Gimma 418 šil.; Moka Hodeidah 1, 448 šil.

Cena za ocarinjeno blago od uvoznika do grosista fco skladišče proizvajalca v lirah za kg netto: Rio N.Y. 5, 1190; Rio N.Y. 2, 1.230; Santos Superior 1.325; Santos Extra Prime 1.380; Haiti 1.380; Salvador 1.415; Costarika 1.500; Gimma 1.190; Moka Hodeidah 1, 1.360.

ZITARICE

Rovigo: Pšenica Polesine fina 6.400-6.500 lir za stot, dobra 6.300-6.350, navadna 6.000-6.200; koruza marano 6.200-6.400; rumena koruza in činkvanti 5.900-6.000; bela koruza 6.000-6.100; pšenična moka tipa 00 8.700-8.800, tipa 0 8.100-8.200, tipa 1 7.900-8.000, tipa 2 7.600-7.650; oves rdeči 4.000-4.200; rž 4.800-5.200; neoluščen ječmen 5.800 do 6.200; pšenični otrobi 4.800-5.000; koruzna moka rumena navadna 7.500-7.700, fina 8.000-8.200; koruzni otrobi 4.500 do 4.600.

Vicenza: Pšenica fina pridelek 1951 6.400-6.500 lir stot, dobra 6.150-6.350; koruza marano 6.400-6.500; činkvanti 6.200-6.300; oves suh 4.000-4.500; prosa belo 8.000-8.500; neoluščen ječmen 6.000 do 6.500.

ZIVINA

Rovigo: Zivina za zakol: voli I 320-350; krave I 310-340; biki 300-320; junci 310-330; teleta 560-580. Zivina za re-jo in delo: voli 260-310; krave 260-310; junci 300-340; teleta 270-310; prašički 550-560; suhi 370-380; kokoši 550-570; piščanci 600-620; purani 420-440; gosi 300 do 330- race 370-400; zajci 220-230; par golobov 300-350.

Ferrara: Voli I 320-350, II 245-280; krave I 310-340, II 235-270; junci 310-340, II 240-260; teleta I 560-585, II 500-510; prašički 550-600; prašiči II 380-400.

MLECNI IZDELKI

Piacenza: Čajno maslo 800-860, fino maslo 740-780, srednje kakovosti 630 do 690; sir krajevne proizvodnje 1949 majski 660-700, 1949-50 zimski 620-640, 1950 majski 460-500, 1950-51 zimski 410-450; provolone svež 350-390; kačkavalj 350-390.

Pavia: Lombardsko maslo 790; emilski sir svež (1 mesec star) 350; sbrinz svež (2 mes. star) 400; emental svež (50 dni star) 410; italico in bel paesen svež 420; provolone 300; gorgonzola svež 300.

OLJA

Firenze: Za kg fco proizvodnja: olivno olje ekstra do 1 stop. kisl 480-485,

do 1,5% kisl. 470-480, do 2,5% kisl. 460-470; do 4% kisl. 450-460, dvakrat rafinirano A 490-500, B 440-450, semensko olje 435-440; olje iz zemeljskih lesnikov 445-450.

VINA

Milan: Za hl/stop. fco postaja Milan: Piemonte črno 10-10,5 stop. 440-460, 11-12 stop. 470-490; Barbera 430-550; mantovansko črno 410-440; Valpolicella in Bardolino 560-580; emilsko 9-10 stop. 420-430, 10,5-11,5 stop. 460-480; toskansko navadno 420-440; Barletta ekstra 14-15 stop. 430-440, navadno 420-430; Sansevero 440-450; Squinzano 430-440.

Firenze: Za stot fco klet proizvajalca: običajna vina 9-10 stop. proizvod 1950 3.500-4.000, 10-11 stop. 4.000-4.500, 11-12 stop. 4.500-5.000, nad 12 stop. 5.500 do 6.000; cenjena vina pridelek 1950 11-12 stop. 5.000-5.700, 12-13 stop. 5.700 do 6.200, nad 13 stop. 6.200-6.500; klasična vina 12-13 stop. 6.300-6.700, nad 13 stop. 6.700-7.000 lir.

KAKAO

Trst: Trg s kakaom je neaktiven. Ponudbe so pčile in potrošnja malenkostna: Accra v zrnju ocarinjen 810 lir za kg; Bahia v zrnju 800; holandski kakao v prahu prvovrstne kvalitete 120 lir fco vagon odhodna postaja. V šilingih kvotira Accra good fermented 262 šil. cif Trst.

PARADIZNIKOVE KONSERVE

Reggio Emilia: Za kg fco skladišče grosista. Dvakrat koncentrirani paradizniki proizv. 1951 v škatlah od 1/2 kg 210-220, v škatlah od 1 kg 190-200, v škatlah od 5-10 kg 150-160; trikrat koncentrirani paradizniki proizv. 1951, v

škatlah od 1/2 kg 240-250, v škatlah od 1 kg 230-240, v škatlah od 5-10 kg 165 do 175 lir.

LES

Trst: Vesti iz Levanta si nasprotujejo. Na nekaterih tržiščih vlada mrtvilo, na drugih pa je povpraševanje precej živahno. V Egiptu, ki je dobro založen z lesom, težijo cene k nazadovanju. Težko je ugotoviti, ali je nazadovanje rezultat spekulacij ali pa naravnega razvoja na trgu. Sirija in Libanon povprašujeta po lesu, ker imata v zalogan le majhne količine blaga. Za levantski trg se zanimata tudi Čehoslovaška in Nemčija. Z lipskega velesejja so poslali mnogim tvevkam v Levantu okrožnico, ki pravi, da bi si Levant z udeležbo na sejmu lahko zagotovil tudi dobavo lesa.

Cene so v lahkem napredovanju: deske «tombante» za Italijo se ponujajo po 22.500-23.000 lir kub. m fco postaja, neocarinjeno blago; tramovi kvotirajo okoli 11.500. Srednja cena za blago v tranzitu je 42 dolarjev za kub. m. Sklepanje kupčij je pčilo.

Milan: Cene v lirah za kub. m fco grosist: jelka, konične deske I sort. 35 do 43-45.000, I sort. 39-41.000. II 35 do 37.000, III 25-27.000; stebri in polstebri 30-31.000, tramovi po trž. običaju 15 do 18.000; macesen: konične deske I sort. 50-54.000, II sort. 38-44.000, III 25-28.000; oreh: leske normalnih dimenzij 50 do 65.000; hrastove deske 38-42.000; bukove naravne deske 26-30.000, parjene 45 do 48.000; jesenove deske 38-43.000; kostanjeve 26-33.000; platanove deske 22 do 26.000; slavonska parjena bukovina 65-70.000; slavonska hrastovina 80 do 85.000.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO			
Pšenica (stot. dol. za bušel)	18/VII	10/VIII	28/VIII
Koruza " " " "	235 1/2	239 1/2	238 1/2
" " " "	175 1/2	173—	173 1/2

NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	24 62	27 62	27 62
Cin " " " "	106—	106—	106—
Svinec " " " "	17—	17—	17—
Cin " " " "	17 50	17 50	24 50
Aluminij " " " "	19—	19—	19—
Nikelj " " " "	56 50	56 50	56 50
Krom (dol. za tono)	52—	50 52	52—
Z. srebro dol. za steklenico	213—	213—	213—

LONDON			
Baker (f. šter. za d. tono)	234—	234—	234—
Cink " " " "	196—	196—	196—
Svinec " " " "	160—	160—	160—

ALEKSANDRIJA			
Bombaž „Karnak“ I. (v. talerjev za kantar)	172.65	175.65	175.65
" „Ashmouni“ I. (")	125—	125—	179.60

SANTOS			
Kava Santos C (kruzejrov za 10 kg)	191.80	195.20	196—

VLAKNA

Na dražbi volne v Napieru na Novi Zelandiji so cene v primeri s prejšnjo dražbo v Aucklandu napredovale; sicer so v Napieru prodajali volno boljše kakovosti. Vse kaže, da se bo cena volne ohranila na dosedajni višini in da ni pričakovati nadaljnjega nazadovanja. Dne 27. avgusta se je pričela velika dražba v Sydneyu v Avstraliji. O takšnem padu, kakor so ga zabeležili na dražbi v Aucklandu — glej podrobnejše poročilo v posebnem članku — poročila ne govorijo. Nekatere vrste volne so v Aucklandu nazadovale kar za 65% v primeri s cenami na novozelandski dražbi v februarju 1951 v Invercargillu. Prodali so volno po 48-50% penija za funt, medtem ko je v januarju letošnja znašala cena povprečno 115 penijev. Vel. Britanija, Avstralija, Nova Zelandija in Južna Afrika so izdelale skupen načrt, ki naj bi rprečel večje nihanje cen volne. Načrt morajo potrditi še pristojne organizacije. Ustanovili bodo posebno srednjo organizacijo, ki bo kupovala volno v trenutku, ko bi se pokazalo, da cene preveč padajo.

Cene na letošnji dražbi v Sydneyu so bile za približno 5-15% nižje kakor v prejšnji sezoni. Najvišja cena za volno merino je bila 135 (v prejšnji sezoni 173) penijev. Na dražbi je bilo 15.628 bal.

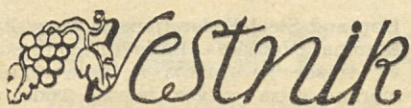
Pri bombažu ni bilo opaziti posebnih izpremem; na Borzi v New Yorku je bila cena (24.VIII) 34,90. Pridelovalci v ZDA si prizadevajo, da bi vlado prepričali, da je potrebno zadržati bombaž pri primerno ceno.

KAVCIK

Na Londonski borzi je cena kavčuka obstala na dosedajni višini in se učvrstila (44-44%). V Singapuru je cena poskočila na 146-147 (straits-stotink) in je 28. avgusta dosegla najvišjo točko v teku zadnjega meseca.

KOVINE

Izredno povpraševanje po pisanih kovinah se je še povečalo v trenutku, ko so prispele vesti, da po pogajanja

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10 I. - TELEFON ŠT. 54-58

Vodstvo slovenskega kmetijstva v slovenske roke!

Kmet naj se zaveda svojih pravic

V našem zadnjem Vestniku smo pokazali, kako tukajšnje odgovorne oblasti zanemarjajo domačega kmeta, ceprav je gotovo najvažnejši čimtelj v kmetijski stroki. Ta stroka pa igra tudi v gospodarstvu področja cone A Tržaškega ozemlja prvovrstno vlogo, poleg industrije in trgovine. Saj računajo strokovnjaki, da dosežejo kmetijski pridek na tem področju letno vrednost približno 3 milijard lir.

Po uradnih podatkih, (četudi ti niso točni, ker se žal v coni A do sedaj še ni vršilo niti ljudsko štetje in niti natančnejši popis kmetijstva) znaša število kmečkega prebivalstva približno 30.000 duš. To predstavlja več kot deseti del vsega prebivalstva na tem področju. Poleg tega moramo upoštevati še dejstvo, da preživlja tukajšnje kmetijstvo v znatni meri še mnogo manjših in večjih trgovcev ter prekupčevalcev, ki se pečajo s kupčijo in razprodajo domačih kmečkih pridelkov in proizvodov.

Kljub tej znatni gospodarski in socialni vrednosti, ki jo predstavlja tukajšnje kmetijstvo za prebivalstvo cone A, je domači kmečki živelj pri sedanjih oblasteh brez vsake besede. Omenili smo že zadnjič, kako se rešujejo — v kolikor se pač res rešujejo — različni, tudi važni gospodarski in socialni problemi, ki se tičejo tukajšnjega kmečkega življa, brez prisotnosti istega ali njegovih pravih predstavnikov.

Sicer prejemajo tudi naši kmetovalci določene prispevke za zboljšanje svojega kmetijstva po področnem kmetijskem nadzorništvu. Vendar so ti prispevki v primeri s tistimi, ki jih prejemajo druge stroke, malenkostni. Saj znašajo nakazila za naše kmetijstvo v okviru Marshallovega načrta približno 1% vseh nakazil, ki so bila stavljena na razpolago za povzdigo področnega gospodarstva. Omenjene prispevke prejemajo navadno le posredni gospodari in to predvsem tisti, ki se znajo boljše vrteči po italijanskih uradih, saj morajo biti vse njih in zadevni načrti sestavljeni za vse naše področje edino v italijanskem jeziku, katerega domači kmečki živelj godijo še danes na tak način, da se v italijanski jezik ne znaajo dovolj dobro, da bi se mogli dovolj dobro zavedati svojih pravic. Zato morajo biti v italijanski jezik prevajani vsi dokumenti, ki so potrebni za dostop ljudem in vozilom, oziroma živini. Prepričajmo se, ali so v redu posoda, orodje, robkalnik ali grozdni mlin in stiskalnica. Ne trgajmo grozdja, dokler ni dozorelo, ker nezrelo grozdje daje slabo vino in tudi manj kot dozorelo. O dozorelosti grozdja se uverimo tudi z močno mero «abob». Kadar ta kaže nekaj dni zaporedoma in ob letem vremenu zadostni in skoraj stalni odstotek sladkorja v grozdnem soku (približno 20%), tedaj je grozdje dozorelo. Praktično poznamo kdaj je grozd je popolnoma zrelo tudi po tem, ko začnemo repki grozdov in jagod leseleti in listi trte veneti, ključno zadostni mokroti v zemlji in zraku. — Napram lanskemu letu so letos zgodnje sorte grozdja do konca avgusta zakasnele za približno 15 dni v okolici Trsta.

Zakaj se vse te očitne krivice za domači kmečki živelj godijo še danes na

za premirje na Koreji v popolnem zastoju. Zlasti vlada veliko pomanjkanje bakra. Zaradi tega je vlada ZDA nekatere dobave skrečila za 40%. Cin je poskočil v Londonu in Singapuru, medtem ko ni bilo opaziti posebnih sprememb na newyorški borzi. Dne 24.VIII. so v Londonu prodajali cin po 930-940 funtov za tono, medtem ko je še 16. avgusta stal 847 1/2 do 850 funtov; v Singapuru je cena 28.VIII. poskočila za 19 straits-dolarjev in dosegla 465,50 dolarja za «picul».

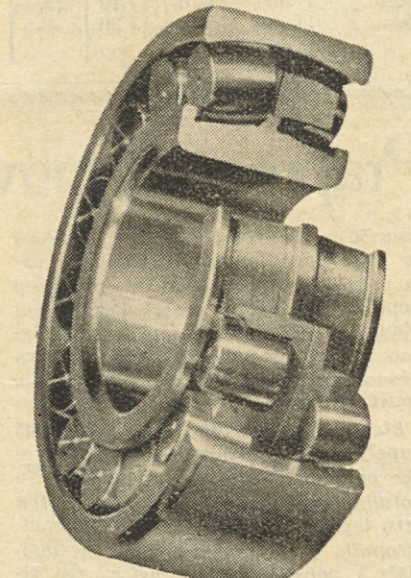
V Zah. Nemčiji je svinec notiral 25. VIII. 171,50 DM za 100 kg, cink 176,00, baker 272,50 in cin 1.094,80.

KOZE

V New Yorku je bila 24.VIII. sklenjena kupčija za 40.000 funtov govejih osoljenih kož po 23,00 proti izročitvi v oktobru.

OBILEN PRIDELEK HMELJA se Hmelj obeta letos v Sloveniji (v Savinjski dolini). Odkupne cene so letos mnogo višje od lanskih: prva vrsta 190 din v gotovini in 92 din v kmečkih bonih, druga 187 din v gotovini in 89 din v bonih, tretja 180 din 82 din ter četrta vrsta 165 din in 67 din.

Iz Nuernberga poročajo, da so bile v zadnjem času kljub pričakovanju nove letine sklenjene nekatere kupčije z lanskim hmeljem. Cene so nekoliko nazadovale.

SILVIO SERIN

Import - Export

TRIESTE

VIA MADONNA DEL MARE 4 - TEL. 80-80

CUSCINETTI A SFERE

ED A RULLI

Utensileria - Strumenti di misura

Kroglični in valjni ležaji

Orodje - Aparati za merjenje

KMEČKE ZVEZE

tem področju, čeprav je minilo že nad 6 let po zlomu naci-fašizma? Na to vprašanje bi morale vedeti najboljši odgovor tukajšnje oblasti, katerim je zaupano vodstvo in zaščita tudi kmetijstva.

Zadeva je jasna: dokler bodo v tukajšnjem kmetijstvu odločale osebe, ki so tudi v ogromni večini domačega kmečkega življa in se v najvažnejša in najnujnejša vprašanja njegovega življenja ne morejo vživeti, ta vprašanja se ugodno ne morejo reševati. Kako? po vsem svetu in v vsaki stroki, tako bodo lahko tudi probleme tukajšnje kmetijstva najboljše reševali ljudje, ki so s temi problemi zrasi, ki poznajo miselnost in jezik domačih kmetovalcev, tega najvažnejšega čimtelja v kmetijski stroki.

Gotovo je mnogo lažje tudi na kmetovalcih samih in predvsem na njihovih stanovskih in narodni zavesti, da se bori povod in pri vsaki priliki za svojo osnovne pravice in proti vsem gospodarskim ter socialnim krivicam, ki mu jih prizadevajo vespoved pri njegovem poklicnem udejstvovanju in kulturnem izživljanju. Zlasti pa mora posamezni kmet uveljavljati pri vsaki priliki svojo osnovno človečansko pravico, da uporablja na svojem domu in na svoji zemlji svoj jezik.

Pri uveljavljanju vseh teh neoporekljivih pravic pa se mora naš kmet po potrebi naslanjati tudi na svoje strokovne in druge stanovske organizacije, ki so dolžne nuditi mu vso mogočo ustrezno pomoč. To pa še zlasti, kadar se nanje obrne s pritožbami in željami iz lastne pobude in složno s svojimi sovrstniki. — «V slogi je moč».

KMEČKI KOLEDAR

Kmečka opravila v začetku septembra

NA NJIVI IN POLJU. Končati moramo s spravljanjem tudi poznega krompirja. Prav tako pobereimo koruzo, kjer je že suha tudi zaradi suše. Prosto zemljo preorjemo in jo takoj zasejemo z mešanico semen za zeleno kremo (100 kg grašice in 70 kg rži ali ovs), ali pa zemljo pripravimo za setev ozimnega žita.

Okopajmo in očistimo plevela krmno pesu in korenje ter zelje in ohrovt. Pri okopavanju potrosi — zlasti zelju in ohrovtu — cislki ali apneni soliter (50 kg na hektar), da se bodo rastline z dežjem bogatno razrastle.

NA VRTU. Zadnji čas je za presajanje ohrova, endivije in brokeli. Pobrat in shraniti moramo rane vrtn sadeže, ki smo jih pustili za seme kot so: kumare, paradizniki, melancani in bučke. Presajajmo še poletno glavnoto (50 kg zavetno lego pa sejmo zimsko špinat) in sejmo zimsko glavnoto solato ču in motovilec.

V VINOGRADU. Ako imamo namen cepiti spomladi trte, moramo sedaj znamenovati najboljše trte, da bomo vzeli od teh cepiče. Pripravi moramo vse potrebno za trgatve. Zlasti ne smemo pozabiti na pot, ki je potrebna za dostop ljudem in vozilom, oziroma živini. Prepričajmo se, ali so v redu posoda, orodje, robkalnik ali grozdni mlin in stiskalnica. Ne trgajmo grozdja, dokler ni dozorelo, ker nezrelo grozdje daje slabo vino in tudi manj kot dozorelo. O dozorelosti grozdja se uverimo tudi z močno mero «abob». Kadar ta kaže nekaj dni zaporedoma in ob letem vremenu zadostni in skoraj stalni odstotek sladkorja v grozdnem soku (približno 20%), tedaj je grozdje dozorelo. Praktično poznamo kdaj je grozd je popolnoma zrelo tudi po tem, ko začnemo repki grozdov in jagod leseleti in listi trte veneti, ključno zadostni mokroti v zemlji in zraku. — Napram lanskemu letu so letos zgodnje sorte grozdja do konca avgusta zakasnele za približno 15 dni v okolici Trsta.

V KLETI. Očistiti in preplekati moras prostor za kipele kadi, oziroma kipele klet in tudi vinsko klet. Preglej natančno, ali je vsa posoda cela in zdrava. Zadnji čas je, da poskrbiš za njeno popravilo in ozdravitve. Pomni moraš, da slaba, pokvarjena posoda pokvari tudi najboljše vino. Ako si sam ne veš pomagati pri tem delu, posvetuj se z izkušenim kletarjem, ali pa s strokovnjakom, da ne pokvariš letine. Vsekakor, preden začneš trgati, razkuži vsaj prostore in posodo z močnim žveplanim dimom.

V SHRAMBI. Prostore prezračij večkrat v mrzlih nočeh. Preglej ponovno shranjene prideleke tudi v vrečah in zabojih, da niso prišli v iste razni škodljivci. Proti mišim pomagaj najbolje dobra mačka. Ako pa e nimaš, oziroma bi ti lahko delala škodo in nesnago v shrambi tedaj rabi železno mišnico, ki jo pa moraš osmiliti nad ognjem po vsaki ulovljeni miši, ker drugače se druga miš navadno ne dotakne vabe. Dobro zaležejo tudi razni strupi, ki so pa nevarni za ljudi in za domače živali. Proti mrčesu pa uporabljajo pri-

merne in preiskušene praške (Cereganma, Gaigi 33 in dr.).

V HLEVU. Zivino moras polagama privaditi na trdo in debelo rezano krmno, kakor so: koruznica in pitnik, krmna pesa, listi zelja in podobno. To krmno zreži s slamoreznic in pokladaj rezanico v škafo pomešano z otrobi ali s kako drugo močno krmno. Tej krmni primešaj tudi žlico rudniške soli, ki je posebno važna za molzne krave in za mlado živino.

NA TRAVNIKU. Pokošino otavo, ker je v tem času navadno se lahko spravimo. Pozneje bomo imeli mnogo važnejša dela drugod, zlasti s trgatvijo. Oktobra pa bi nas pri košnji in spravljnjanju otave najbrž nadlegovalo slabo vreme.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

R. COK iz Lonjerja vpraša: Moj oče mi je pravil, da ded ni nikoli žveplal trte in vendar je pridelal še precej dobrega vina. Kako naj si to razlagam in kdaj so začeli v naših krajih žveplati trte?

ODGOVOR: Vaš ded, ki je živel pred približno 100 leti, gotovo ni žveplal niti škropil trt, ker tedaj niso v naših krajih sploh žveplali in škropili, čeprav so bili dobri vinogradniki.

Žveplanje trt so začeli pri nas uvajati šele pred približno 80 leti, ko se je razširila tudi po naših vinogradih trtna plesen ali oidij. Ta bolezen spada med najhujše škodljivce vinske trte in jo z žveplom najlažje zatiramo. V Evropi so trtno plesen prvič opazili leta 1851 in sicer na Angleskem. Zanesli so jo k nam iz Amerike, kjer so jo poznali že prej. Letos trte obhajajo evropski vinogradniki žalostno obletnico prvega oidija v Evropi.

KONGRES ČEBELARJEV

Mednarodnega čebelarjskega kongresa, ki bo od 3. do 8. septembra v Leamingtonu na Angleskem, se bo udeležilo nad 300 čebelarjev iz vseh delov sveta. Dr. M. Rousseau, iz Francije, bo predaval o prenosu značaja pri čebelah. Zenske predstavnice na kongresu pa bo posebno zanimalo predavanje britanske predstavnice, Duruz, o vlogi žensk pri razvoju čebelarstva.

„GOSPODARSTVO“

Izhaja vsako drugo soboto. — Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Geppa 9. Telefon 89-33. — Cena: Posamezna številka 20 lir, 10 din. — Naročnina: za STO in Italijo letna 400 lir, polletna 200 lir. — Pošt. ček. rač. 11-7084; za Jugoslavijo letna